

**ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM PRO ŠKOLNÍ DRUŽINU JAKO SOUČÁST ŠVP
UČÍME SE PRO ŽIVOT ZŠ T. G. MASARYKA A MŠ DOLNÍ BOUSOV**

Školní družina při ZŠ Dolní Bousov, Školní 74, 294 04 Dolní Bousov

IČO: **71009914**

Ředitelka školy: **Mgr. Kateřina Karnová**

Zástupce ředitelky školy: **Mgr. Vendula Budínová**

Vychovatelky: Miluše Vodhánělová

Marta Olbrichová

Gábina Kyzivátová

Jolana Vynikalová

1. Charakteristika ŠD

1.1. Kapacita ŠD

Školní družina je součástí Základní školy v Dolním Bousově.

Nachází se v centru města.

ŠD se skládá ze čtyř oddělení: 1. oddělení prostorově využívá vymezenou část sportovní haly, 2., 3. a 4. oddělení se nachází v budově školy.

Kapacita ŠD je 116 žáků.

Zájmové vzdělávání školní družiny zabezpečují čtyři vychovatelky.

2. Co nabízíme v ŠD

- 2.1. Zájmové vzdělávání **formou** zájmových, vzdělávacích a spontánních činností, odpočinku a relaxací, výchovou, hrou, učením, individuální prací a motivačním projektem.
- 2.2. U dětí **podporujeme** citlivé vztahy k lidem, k přírodě, učíme je chránit si své zdraví, vedeme je k otevřené komunikaci, **rozdvíjíme** schopnost spolupracovat a respektovat druhého.
- 2.3. **Zaměřujeme se** na ochranu životního prostředí.
- 2.4. Chceme, aby prostor školní družiny byl pro všechny příjemný a napomáhala vytváření vhodného klimatu. **Vedeme děti** k tvořivosti a estetičnosti.
- 2.5. **Respektujeme** individuální schopnosti a dovednosti dětí.
- 2.6. Úkolem naší práce je **položít základy ke klíčovým kompetencím** neboli schopnostem umět trávit volný čas, řešit problémy, kompetencím komunikativním, sociálním, občanským a pracovním.
- 2.7. Od 1. třídy se děti ve ŠD učí **rozhodovat, hodnotit a sebehodnotit**.
- 2.8. Spojením věkových skupin se osvědčuje jako výhoda, kdy **starší předávají své zkušenosti a dovednosti mladším**. Vedeme k respektování jeden druhého.

3. Vybavení ŠD

- 3.1. Školní družina kromě vlastních prostor může využívat pro svou činnost také učebnu s počítači, cvičnou kuchyňku a tělocvičnu. Učebny jsou prostorné, vhodně uspořádané a vyzdobené pracemi žáků. Děti se tak pohybují v prostředí, které vyhovuje jejich věku, a ve kterém se cítí dobře.
- 3.2. Vlastní prostor školní družiny je členěný, aby umožňoval příležitosti k odpočinku, k samostatné intelektuální aktivitě i k různým zájmovým činnostem a hrám. K vybavení patří stolní hry, stavebnice, dětské časopisy, knihy, relaxační koutek, odkládací plochy a úložné prostory. Nábytek je uspořádán do odlišné podoby než je ve třídách při školním vyučování a uspořádání je řešeno tak, aby iniciovalo komunikaci mezi žáky.
- 3.3. ŠD využívá školní dvůr, školní pozemek se zahradou a pořádá pravidelné vycházky do okolí, přizpůsobené výuce a času odchodu žáků.

4. Pedagogické zabezpečení

- 4.1. Zájmové vzdělávání v ŠD zabezpečují čtyři vychovatelky.
- 4.2. Vychovatelka ŠD se účastní během školního roku vzdělávacích akcí, které jsou jednoznačně přínosem pro práci školní družiny a kvalitu zájmového vzdělávání.
- 4.3. Děti v ŠD jsou vychovávány k vzájemné úctě, k vyjadřování svých názorů, respektování názorů druhých, toleranci a k rozvoji komunikativních dovedností.

5. Spolupráce s rodiči

Komunikace mezi vychovatelkou a rodiči se uskutečňuje na základě partnerství a spolupráce. Rodiče jsou na začátku školního roku informováni o činnosti ŠD. Přenos informací se uskutečňuje každodenním stykem vychovatelky a dětí navštěvujících ŠD. Důležité dokumenty a informace pro rodiče jsou vyvěšeny na nástěnkách u školní družiny. Rodiče dostávají na začátku školního roku letáček s informacemi o průběhu nastávajícího školního roku.

6. Podmínky přijetí dětí do ŠD

- 6.1. Do školní družiny jsou přijímáni žáci 1. – 5. ročníku ZŠ. O přijmutí a případném vyloučení rozhoduje ředitelka školy. K přihlášení dítěte slouží Zápisový lístek, který dává prokazatelným způsobem informaci o zdravotním stavu žáka, o způsobu odchodu ze školní družiny, zda dítě odchází samo nebo s doprovodem, o osobních údajích žáka, dobu pobytu dítěte v družině ve školních dnech. Před odevzdáním přihlášky zákonný zástupce vyplní datum a přihlášku podepíše.
- 6.2. V případě mimořádné potřeby mohou být v družině umístěni i žáci, kteří nejsou přihlášení do ŠD. Jedná-li se o pravidelné zařazení žáka, je potřeba vyplnit Zápisní lístek.

7. Formy zájmového vzdělávání

- 7.1. **Hra**, která přináší napětí, uvolnění, radost, prožívání různých rolí, prožívání smyslových zážitků a která vybízí k přemýšlení o věcech a jevech kolem nás, zlepšuje motorické schopnosti žáků, rozvíjí fantazii a představy.
- 7.2. **Učení**, při kterém nenásilnou a zábavnou formou navazujeme na získané vědomosti z vyučování a dále je rozšiřujeme, žák získává nové dovednosti, zkušenosti, návyky, vědomosti, schopnosti a postoje.
- 7.3. **Výlety a vycházky**, při kterých spojujeme pobyt na zdravém vzduchu se cvičením postřehu, paměti, obratnosti, rychlosti a pohotovosti, umožňujeme získávání citových zážitků z přírody, dětských her a radovánek, upevňujeme vědomosti při pozorování a vycházkách, podporujeme kladný vztah k přírodě, pozorujeme její změny a chráníme ji.
- 7.4. **Besedy**, při kterých přitažlivou formou cvičíme postřeh, udržujeme důležité informace v paměti a podporujeme tvořivé myšlení.
- 7.5. **Tvořivé činnosti**, ve kterých uskutečňujeme zájmové a odpočinkové aktivity, rozvíjíme schopnosti dětí a dáváme prostor k tvořivosti, nadaným žákům nabízíme rozšiřující činnosti, chceme dopřát dětem vyniknout v té oblasti, která vyhovuje jejich schopnostem.
- 7.6. **Skupinové činnosti**, které učí žáky spolupracovat, pomáhat si a zvyšují možnost vzájemné komunikace.
- 7.7. **Spontánní činnosti** zaměřené na odpočinkové aktivity.

8. Podmínky bezpečnosti a ochrany zdraví v ŠD

- 8.1. Za bezpečnost dětí ve školní družině odpovídá od příchodu žáka do družiny až do jeho odchodu vychovatelka. Nepřítomnost dětí je zaznamenávána každý den v Přehledu výchovně vzdělávací práce daného oddělení. Při standardní činnosti školní družiny odpovídá vychovatelka za bezpečnost 30 žáků. Za přítomnosti jednoho pedagoga může být přítomno maximálně 25 dětí mimo školu.
- 8.2. Před každou činností jsou děti vychovatelkou poučeny o bezpečnosti při práci, vycházkách a hrách.
- 8.3. Všechny děti jsou povinny dbát o svou vlastní bezpečnost a zdraví i o bezpečnost a zdraví spolužáků.
- 8.4. Žáci nesmí vykonávat nic, co neodpovídá jejich schopnostem a zdravotní způsobilosti.
- 8.5. Při zájmovém vzdělávání dbá vychovatelka o bezpečnost a zdraví žáků především při sportovních činnostech a výletech.

9. Podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Žákem se speciálními vzdělávacími potřebami je žák, který k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění a užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebuje poskytnutí podpůrných opatření, která se člení do pěti stupňů. I v případě zájmového vzdělávání mají tito žáci právo na jejich bezplatné poskytování.

Organizace a podmínky zapojení žáka se speciálními vzdělávacími potřebami do aktivit zájmového vzdělávání v ŠD jsou specifikovány v doporučení školského poradenského zařízení. Komunikaci se školským poradenským zařízením je pověřena vedoucí vychovatelka, která rovněž spolupracuje se školním poradenským pracovištěm (ŠPP) naší školy, které je tvořeno výchovným poradcem a metodikem prevence. Specifické pedagogické cíle pro děti se speciálními vzdělávacími potřebami

- vycházíme z obtíží žáka ve vzdělání
- respektujeme specifika žáka, která mohou ovlivňovat jeho účast na aktivitách organizovaných ŠD
- spolupracujeme při tvorbě IVP či PLPP v oblasti zájmového vzdělávání
- přítomnost asistenta pedagoga
- rozvoj komunikačních schopností u cizinců

- zařazení multikulturní výchovy

10. Podmínky vzdělávání žáků nadaných a mimořádně nadaných

Při způsobu vzdělávání nadaných a mimořádně nadaných žáků vycházíme především z principu nejlepšího zájmu žáka, snažíme se co nejvíce stimulovat potenciál žáka s ohledem na jeho individuální možnosti, včetně různých druhů nadání.

Nadaný žák vykazuje ve srovnání s vrstevníky vysokou úroveň v jedné či více oblastech rozumových schopností, v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech.

Mimořádně nadaný žák je žák, jehož rozložení schopností dosahuje mimořádné úrovně při vysoké tvořivosti v celém okruhu činností nebo v jednotlivých oblastech rozumových schopností.

Organizace a podmínky zapojení žáka se speciálními vzdělávacími potřebami do aktivit zájmového vzdělávání v ŠD jsou specifikovány v doporučení školského poradenského zařízení. Komunikací se školským poradenským zařízením je pověřena vedoucí vychovatelka, která rovněž spolupracuje se školním poradenským pracovištěm (ŠPP) naší školy, které je tvořeno výchovným poradcem a metodikem prevence.

Specifické pedagogické cíle pro děti nadané a mimořádně nadané

- spolupracuje při tvorbě IVP či PLPP v oblasti zájmového vzdělávání
- doplňkové aktivity v oblasti jejich nadání a zájmu.

CHARAKTERISTIKA ŠVP

Zaměření školní družiny

1. Podporovat aktivní odpočinek dětí a pomáhat odstraňovat duševní únavu.
2. Orientujeme se na žáka, respektujeme jeho osobní maximum a individuální potřeby.
3. Zaměřujeme se na co nejaktivnější zapojení žáků do procesu zájmového vzdělávání s cílem položit základy klíčovým kompetencím neboli k schopnostem k řešení problémů, kompetencím komunikativním a sociálním. Základem dění ve školní družině je estetická výchova, výchova k ochraně životního prostředí, sportovní činnosti, vycházky, besedy.

Strategie zájmového vzdělávání

1. Strategiemi zájmového vzdělávání utváříme a rozvíjíme klíčové kompetence našich žáků.
2. Výchovné a vzdělávací strategie prolínají činnosti ve školní družině.

Metody a přístupy k žákovi

- Dopřát pozitivní prožitek, orientovat se na oblasti, ve kterých je dítě úspěšné – kreativita, fantazie, snaha, originalita.
- Poskytujeme okamžitou zpětnou vazbu, využíváme pozitivní motivace, chválíme i za projevenou snahu, máme stanovená jasná pravidla a hranice, režim a řád, udržujeme se žákem častý oční kontakt, často střídáme činnosti, netrestáme za projevy hyperaktivity, ale naopak umožňujeme pohybové uvolnění a relaxaci.
- Podněcujeme k tvořivému myšlení, vedeme žáky k otevřené komunikaci, rozvíjíme u žáků schopnost spolupracovat a respektovat druhého, dáváme žákům možnost v něčem vyniknout, žáci mají možnost pracovat samostatně i v týmu, vytváříme podmínky, aby žáci měli dostatek se aktivně podílet na vlastním zájmovém vzdělávání.

Zabezpečení zájmových činností žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Cíl:

- začlenit dítě do přirozeného prostředí školní družiny i do širší společnosti

Podmínky:

- shoda mezi rodinou a školní družinou k cestě integrace
- možnost konzultace s odborníky pro další pomoc
- příprava vychovatelky po stránce odborné i organizační

Zabezpečení zájmového vzdělávání žáků mimořádně nadaných

- Snažíme se vyhovět vzdělávacím a zájmovým potřebám našich žáků. Využíváme jejich předností, komunikujeme s rodiči o záměrech a o případných problémech, hledáme společné řešení.
- Vytváříme podmínky, aby žák své nadání mohl rozvinout a uplatnit

Způsoby práce s nadanými žáky

- obohacení, rozšíření zájmového vzdělávání
- nadaný mladší žák pracuje ve skupině starších
- vychovatelka je průvodce a konzultant žáka v určité oblasti zájmu
- prokonzultováno s rodiči
- pomáháme nadaným žákům najít jim podobné vrstevníky
- místo práce na základní úrovni poskytujeme žákům možnost zúčastnit se činností stimulujících jejich další rozvoj
- poskytujeme jim určitou volnost ve způsobu zájmového vzdělávání

Úkol ŠD v rozvoji potenciálu nadaných žáků:

1. Motivovat žáky k zájmovému vzdělávání.
2. Učit je sebedoznání a podporovat v nich zdravou sebedůvěru.
3. Vést je k zájmu o vlastní rozvoj.
4. Vést žáky k sociálním dovednostem a respektovat přitom jejich osobní zvláštnosti.

Klíčové kompetence**Kompetence k trávení volného času:**

Orientuje se v možnostech jak trávit volný čas. Umí si vybrat ze zájmových aktivit, rozvíjí své zájmy v organizovaných a individuálních činnostech, umí říci ne nevhodným činnostem, aktivně odpočívá a relaxuje.

Komunikativní kompetence:

Učí se naslouchat navzájem, obohacuje si slovní zásobu, seznamuje se s komunikačními prostředky, rozvíjí i mimoslovní komunikaci – gesto, úsměv.

Kompetence sociální a personální:

Učí se organizovat a plánovat, uvědomuje si nejen svá práva, ale i povinnosti, podílí se na vytváření příznivé atmosféry, učí se přijímat kompromis, je tolerantní, osvojuje si dovednosti spojené s estetickým vnímáním školy a jeho ztvárněním, osvojuje si pravidla soužití, sebekázně, přátelství.

Kompetence občanské:

Netoleruje agresivitu, šikanu, podporuje zásady ekologické výchovy, chrání kulturní tradice, učí se rozlišovat skutečné a zdánlivé hodnoty.

Kompetence k řešení problémů:

Všímá si problémů kolem sebe, rozlišuje správná a nesprávná řešení, pokouší se obhájit své názory, uvědomuje si, že za svá rozhodnutí nese zodpovědnost a že vyhýbaní se problémům nevede k cíli.

Kompetence k učení:

Učí se přemýšlet o druhých, využívat představivosti a fantazie, zdokonalovat pohybové dovednosti, umět vnímat a prožívat zvláštní chvíle, správně zacházet s knihou a časopisem a využívat všech možností aktivního odpočinku a relaxace, učí se osvojit si zásady zdravého životního stylu, učí se správně rozhodovat a jednat ve prospěch svého zdraví.

Kompetence pracovní:

Používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, adaptuje se na pracovní podmínky, přistupuje k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality, ale i z hlediska ochrany svého zdraví a zdraví druhých a ochrany životního prostředí, využívá znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje, získává schopnost pracovat ve skupině, spolupracovat a pomáhat druhým, uplatňuje svou tvořivost, originalitu a fantazii.

Průřezová témata v ŠD

Osobnostní a sociální výchova v ŠD

Charakteristika průřezového tématu

Zájmové vzdělávání v rámci průřezového tématu je zaměřeno na praktické využití v běžném životě. Jeho smyslem je pomáhat každému žákovi utvářet si praktické životní dovednosti s ohledem na jeho individuální potřeby a zvláštnosti, pomáhat mu hledat si vlastní životní cestu k životní spokojenosti založené na dobrých vztazích k sobě samému a k ostatním lidem a světu.

Osobnostní a sociální výchova v ŠD

Zasahuje do všech oblastí zájmového vzdělávání, neboť se zaměřuje na každodenní verbální komunikaci mezi dětmi. Ve vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět ho lze využít v tématech směřujících k sebepoznání, psychohygieně, mezilidským vztahům. Vzdělávací oblast Umění a kultura se týká hlavně smyslového vnímání, utváření estetiky chování, mezilidských vztahů a chápání umění jako prostředku sebevyjádření a komunikace s okolím. Ve vzdělávací oblasti Člověk a svět práce přispívá ke zdokonalování dovedností týkajících se spolupráce a komunikace v týmu v různých pracovních situacích.

Klíčové kompetence, které se v rámci tohoto plánu naplňují:

1. Kompetence k učení

- žák se učí vyhledávat a třídit informace a na základě jejich pochopení je využívá
- v praktickém životě
- operuje s obecně užívanými termíny, uvádí věci do souvislostí
- samostatně pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje,
- vyvozuje závěry

2. Kompetence k řešení problémů

- žák se učí vnímat, rozpoznat a pochopit problém, přemýšlet o příčinách, hledat a plánovat řešení
- vyhledává informace potřebné k řešení problémů, nedá se odradit případným nezdarem
- kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, která si je schopen obhájit, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí

3. Kompetence komunikativní

- žák se učí formulovat a vyjadřovat své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně v písemném i ústním projevu
- naslouchá promluvám druhých lidí, snaží se jim porozumět, vhodně reaguje, diskutuje, argumentuje
- využívá informační komunikační prostředky a technologie pro kvalitní komunikaci s okolním světem
- získané komunikativní dovednosti využívá ke spolupráci a soužití s ostatními lidmi

4. Kompetence sociální a personální

- žák se učí spoluvytvářet příjemnou atmosféru v týmu, přispívá svou ohleduplností k upevnování dobrých vztahů, umí požádat o pomoc i ji poskytnout
- přispívá k diskusi, chápe potřebu efektivně spolupracovat, respektuje různá hlediska a čerpá z nich poučení
- řídí své jednání tak, aby dosáhl sebeúcty a uspokojení

5. Kompetence občanské

- žák se učí odpovědně rozhodovat podle daných situací, umí se zodpovědně zachovat i v krizových situacích, umí poskytnout účinnou pomoc
- chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, rozhoduje v zájmu zdraví a trvale udržitelného rozvoje společnosti

6. Kompetence pracovní

- žák se učí přistupovat k pracovním výsledkům nejen z hlediska kvality a užitečnosti, ale i z hlediska ochrany zdraví, ochrany životního prostředí a ochrany kulturních hodnot
- své znalosti a dovednosti využívá i v zájmu své vlastní přípravy na budoucnost

Realizace Osobnostní a sociální výchovy v ŠD

Děti budou pracovat na uvedených tématech pod vedením vychovatelky při činnostech školní družiny, jako je zájmová činnost, odpočinková činnost, rekreační činnost, sebeobslužná činnost, případně v zájmových blocích, kroužcích či tvůrčích dílnách a v průběhu naplňování motivačních projektů.

Environmentální výchova ve ŠD

Charakteristika průřezového tématu:

Zájmové vzdělávání v rámci průřezového tématu je zaměřeno na životní prostředí a má vést děti k pochopení vztahů člověka k životnímu prostředí.

Nejde o výuku ekologie, ale má rozvíjet u žáků zájem, cítění, znalosti, postoje a dovednosti ve vztahu k životnímu prostředí.

Environmentální výchova v ŠD

Vede žáky k aktivní účasti na ochraně a utváření životního prostředí včetně mezilidských vztahů, vést k pochopení zdravého životního stylu a k vytváření hodnotové orientace dětí v zájmu udržitelného rozvoje lidské civilizace.

Klíčové kompetence, které se v rámci tohoto plánu naplňují:

1. Kompetence k učení

- žák se učí vyhledávat a třídit informace a na základě jejich pochopení je využívá v praktickém životě
- operuje s obecně užívanými termíny, uvádí věci do souvislostí
- samostatně pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje,
- vyvozuje závěry

2. Kompetence k řešení problémů

- žák se učí vnímat, rozpoznat a pochopit problém, přemýšlet o příčinách, hledat a plánovat řešení
- vyhledává informace potřebné k řešení problémů, nedá se odradit případným nezdarem
- kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, která si je schopen obhájit, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí

3. Kompetence komunikativní

- žák se učí formulovat a vyjadřovat své myšlenky a názory v logickém sledu, naslouchá promluvám druhých, snaží se jim porozumět, vhodně reaguje, diskutuje, argumentuje
- využívá informační komunikační prostředky pro komunikaci s okolním světem
- získané komunikativní dovednosti využívá ke spolupráci a soužití s ostatními

4. Kompetence sociální a personální

- žák se učí spoluvytvářet příjemnou atmosféru v týmu, přispívá svou ohleduplností k upevnování dobrých vztahů, umí požádat o pomoc i ji poskytnout
- přispívá k diskusi, chápe potřebu efektivně spolupracovat, respektuje různá hlediska a čerpá z nich poučení
- řídí své jednání tak, aby dosáhl sebeúcty a uspokojení

5. Kompetence občanské

- žák se učí odpovědně rozhodovat podle daných situací, umí se zodpovědně zachovat i v krizových situacích, umí poskytnout účinnou pomoc
- chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, rozhoduje v zájmu zdraví a trvale udržitelného rozvoje společnosti

6. Kompetence pracovní

- žák se učí přistupovat k pracovním výsledkům nejen z hlediska kvality a užitečnosti, ale i z hlediska ochrany zdraví, ochrany životního prostředí a ochrany kulturních hodnot
- své znalosti a dovednosti využívá i v zájmu své vlastní přípravy na budoucnost

Prostor pro environmentální výchovu ve ŠD

Děti budou pracovat na uvedených tématech pod vedením vychovatelky ŠD. Ekologická témata je možné vnímat formou dokumentace, vycházek, exkurzí, projektů, výtvarných

vyjádření, práci pro přírodu, výletů, modelů, diskusí, besed, her, pexes, domina, realizace celoškolského motivačního projektu.

Aktivity ŠD

- šetření spotřebním materiálem (sešity, papíry, psací a malířské potřeby,...)
- používání přednostně materiálů z recyklovaných surovin (papíry, sešity,...)
- a odpovědného hodnocení při výběru zboží (výroba, obal)
- šetření energií (izolace, el. spotřebiče, doprava...)
- třídění odpadu a sběry odpadu
- péče o prostředí ve školní družině

Plán evaluačních činností ve školní družině

Cíl: Dobře fungující školní družina.

Chceme, aby se školní družina stala místem, kde bude dětem dobře.

Kritéria hodnocení

V oblastech zájmového vzdělávání používáme tato **evaluační kritéria**:

- uplatnění fantazie, nápadů, tvořivosti, originalita projevu, aktivní přístup, nasazení, průběh tvůrčího procesu.

Hodnocení

Hodnocení je součástí výchovné činnosti. Formulujeme jej tak, aby podporovalo vývoj a podněcovalo aktivitu žáků. V průběhu hodnocení se vychovatelka vyjadřuje k změnám, k nimž u jednotlivých žáků dochází, tedy jaký je žák ve srovnání s dřívějším, co se změnilo, jaký pokrok se objevil.

Hodnocení vykonáváme průběžně po celý školní rok a snažíme se, aby se hodnocení vztahovalo k utváření klíčových kompetencí a současně s tím i k dosahování očekávaných výstupů.

Podmínkou hodnocení je neustálé poznávání žáka.

Úkolem hodnocení je, aby:

- nezraňovalo, ale motivovalo k dosahování dobrých výsledků,
- oceňovalo pozitivní projevy žáků,
- posilovalo kladný vztah žáků k vlastnímu zájmovému vzdělávání,
- podporovalo rozvoj dítěte.

Hodnocení dětí ve ŠD

Žáci mají právo být informováni o svých výsledcích a o tom, jak se vychovatelka na jeho výsledky dívá a jak je hodnotí. Proto poskytuje žákovi zpětnou vazbu o tom, jak co zvládá, jakých výsledků dosahuje ve srovnání s minulými obdobími, v čem se zlepšil. Žák dostává návod, jak postupovat, aby nedostatky odstranil. Dbáme na to, abychom nesrovnávali žáka s jeho spolužáky, ale soustředíme se na individuální pokrok každého jedince. Hodnocení v naší školní družině vychází z cílů školní družiny a respektuje individuální rozdíly žáků.

Formy hodnocení:

Hodnocení prostřednictvím her – nonverbální hodnocení = hlas, mimika, gesta, oční kontakt.
Hodnocení expresivních oblastí – protože každý dosahuje cílů jinak, hodnotíme na základě individuality, nevyslovujeme hodnotící soud, ale spíše konstatujeme jak na nás výkon nebo dílo působí, jaké v nás vzbuzuje pocity.

Pravidla pro hodnocení žáků:

Podmínkou je zpětná vazba – jak co funguje, zda žák daný úkol zvládl dobře. Zde se zaměřujeme na problém, činnost. Průběžně hodnotíme, jak se výsledky zájmového vzdělávání projevují ve vědomostech, dovednostech, návycích, schopnostech a postojích žáků.

Pravidla:

Být otevřený k dětem i rodičům.

V průběhu zájmového vzdělávání jsou rodiče informováni o výsledcích žáka, hodnocení je adresné a obrací se k tomu, komu je určeno – tedy k žákovi.

Umožnit žákům účast na procesu hodnocení.

Hodnotit individuální pokrok bez srovnávání s ostatními, porovnáváme aktuální výkon s předchozími výsledky práce.

Hodnocení je zaměřeno na poskytování informací o tom, jak co funguje a jakým způsobem může žák dosáhnout lepších výsledků.

Vychovatelka do hodnocení promítá dovednosti, postoje, práci s informacemi, úroveň komunikace a tvořivost žáka.

Při hodnocení se zaměřuje na pozitivní kroky a snažíme se dítě stále motivovat.

Způsoby hodnocení:

1. Průběžné hodnocení

Individuální, písemné, ústní.

2. Závěrečné hodnocení

Je součtem všech aktivit žáka v průběhu pololetí a projeví se slovním hodnocením.

Slovní hodnocení ve školní družině

- Slovní hodnocení je konkrétní slovní vyjádření o dosažené úrovni žáka ve vztahu k cíli a k možnostem žáka.
- Při slovním hodnocení není naším cílem srovnávat s druhým žákem, ale postihnout individuálně výsledek zájmového vzdělávání, jde nám o posouzení žáka v jeho vlastním vývoji, ve vztahu k minulým výkonům, naznačíme, jak překonat případné nedostatky.
- Slovním hodnocením poskytujeme informaci žákovi a rodičům o výsledcích zájmového vzdělávání.

Způsoby slovního hodnocení

1. průběžně ústně

- v průběhu zájmového vzdělávání hodnotí vychovatelka i žáci
- na třídních schůzkách, které jsou někdy společné i s dětmi
- na dohodnutých konzultačních dnech

2. příležitostně písemně

- do notýsků, do žákovské knížky

Sebehodnocení ve ŠD

Už od 1. třídy v ŠD vedeme žáky k sebehodnocení vlastní práce a chování, tedy k tomu, aby se snažili posoudit nejen svoji práci, ale i vynaložené úsilí, osobní možnosti a rezervy. Žáky vedeme též k posouzení práce spolužáků a chování spolužáků.

Autoevaluace školní družiny

Vytváříme a realizujeme vlastní systém vnitřního hodnocení práce školní družiny za účelem zjištění kvality zájmového vzdělávání. Systematicky shromažďujeme informace, provádíme jejich analýzu a porovnáváme je s našimi cíli. Dále se domlouváme na dalším postupu, jak zlepšit zájmové vzdělávání.

Cílem naší autoevaluace je zhodnocení stavu kvality školní družiny (jak funguje náš ŠVP ŠD, školní družina, jaké je klima). Tyto informace nám slouží jako zpětná vazba a prostřednictvím ní vyvozujeme opatření vedoucí ke zkvalitnění zájmového vzdělávání.

Oblasti autoevaluace: co zjišťujeme a vyhodnocujeme

1. výchozí podmínky školní družiny, od kterých se odvíjí naše vize a směr, kterým se naše školní družina vyvíjí
2. soulad s naším ŠVP ŠD – kontrolujeme, zda jsme neopomněli něco důležitého
3. zjištění individuálních potřeb žáků metodou „Jak jsme na tom“
4. jak se daří spolupráce s rodiči – hlídáme si komunikaci s rodiči všech žáků naší školní družiny.
5. školní klima – zda je školní klima přátelské a motivující k zájmovému vzdělávání
6. v hodnocení žáků – zda je podporováno sebehodnocení, zda žáci znají předem kritéria, podle kterých jsou hodnoceny
7. zda vychovatelka zajišťuje dětem přiměřenou pomoc, má promyšleny cíle zájmového vzdělávání, metody a kritéria hodnocení

8. výsledky zájmového vzdělávání – jaké jsou dovednosti a postoje žáků v jednotlivých vzdělávacích činnostech
9. zda máme potřebné podmínky k naplnění cílů, které jsme si formulovali.

Zpětná vazba – Kritéria kvality naší školní družiny

Spokojenost rodičů s prací školní družiny, individuální péče o jednotlivé děti, spolupráce vychovatelky a učitelů v pedagogickém sboru, účast na vzdělávání.

Evaluace ve ŠD se vztahuje k tomu, čeho jsme chtěli dosáhnout, tedy k cílům. Význam hodnocení dětí směřuje k vytváření vědomí osobní hodnoty a postoje ke svým možnostem, neboť schopnost sebehodnocení je potřebná pro motivaci celoživotního učení a pro samostatnost každého dítěte.

Závěr

Cílem zájmového vzdělávání školní družiny je **podporovat aktivní odpočinek dětí a odstraňovat duševní únavu**. Nenásilnou a zábavnou formou **rozvíjet schopnosti dětí, povzbuzovat je ke všem činnostem a dát prostor k tvořivosti**. Naše činnost je promyšlená a pečlivě plánovaná. Při tvorbě ŠVP ŠD jsme vycházeli z místních podmínek školní družiny a okolí a zájmu dětí.

Ve školní družině chceme vytvořit žákům takové zázemí, které bude rozvíjet jejich tvořivost a současně vybaví každého žáka vším potřebným pro jeho další zájmové vzdělávání.